

Ο λόγος, για ένα ντοκουμαντέρ με θέμα την επαγγελματική μα και προσωπική ζωή του Steve Jobs. Μετά από προβολές σε διάφορα φεστιβάλ, ανέβηκε στο Διαδίκτυο πέρσυ το Σεπτέμβριο, και προβλήθηκε σε λίγες αίθουσες.

Είναι μια σκηνοθετική δουλειά του Alex Gibney, που το περιοδικό Esquire έχει αποκαλέσει ως «τον πιο σημαντικό ντοκουμαντερίστα της εποχής μας», ενώ οι N.Y. Times:

«έναν από τους πιο επιτυχημένους και παραγωγικούς σκηνοθέτες ντοκουμαντέρ της Αμερικής».

Ξεκινά το θέμα του με το πάνδημο της θλίψης στο νέο του θανάτου του. Πράγματι η κινητοποίηση των πολιτών σε πολλές περιπτώσεις θύμισε τις απώλειες του J.F.K. του M.L. King του J. Lennon. Αν υποτεθεί ότι οι δύο πρώτοι εξέφρασαν τις ελπίδες ενός ολόκληρου έθνους για ισότητα, δικαιοσύνη και προοπτικές, αλλά δεν κατάφεραν να ολοκληρώσουν υποκύπτοντας στη βία και στο μίσος που πολεμούσαν, ο πάνδημος θρήνος για αυτούς, ήταν δικαιολογημένος.

Αν πάλι υποτεθεί, ότι ο Άγγλος καλλιτέχνης πρωτοστάτησε στο αντιμιλιταριστικό μπλοκ ενάντια στην εμπλοκή των Η.Π.Α. στην Ινδοκίνα, ότι ανάμεσα στα άλλα μας έφερε το μήνυμα του Imagine και δολοφονήθηκε στα σαράντα του, από έναν M. D. Charman μάλλον ψυχοπαθή, επίσης η πάνδημη θλίψη ήταν δικαιολογημένη.

Ο J. δεν ήταν κάτι από τα παραπάνω, ώστε να δικαιολογήσει παρόμοιες

εκδηλώσεις. Δεν ήταν καλλιτέχνης, δεν ήταν πολιτικός οραματιστής, δεν ήταν ακτιβιστής. Τότε γιατί; Υπήρξε, αναμφίβολα, ένας ιδιοφυής άνθρωπος. Ο χαρακτηρισμός «Ντα Βίντσι των ηλεκτρονικών» ακούγεται υπερβολικός μα ίσως τελικά να μην ήταν και τόσο. Ιδιοφυής

ως ηλεκτρονικός μηχανικός μα και ως επιχειρηματίας. Αν όμως η ιδιοφυΐα είναι η ατμομηχανή, τα βαγόνια που σέρνει πίσω της έχουν να πουν τη δική τους ιστορία.

Το ντοκουμαντέρ, μας αφηγείται αυτήν τροχιά, χτίζοντας σιγά – σιγά την οικουμενικότητά του, καθώς αποσπά δηλώσεις, απόψεις, από ανθρώπους που έζησαν, εργάστηκαν, που βρέθηκαν και χάθηκαν δίπλα στον πρωταγωνιστή.

Από τον συνοδοιπόρο του στα πρώτα τους βήματα Steve Vosniak, ο οποίος αφηγείται ότι στην πρώτη τους καλή δουλειά, ο S.J. αφαίρεσε ένα μηδενικό από τον λογαριασμό και μοίρασε δια δύο, 700 και όχι 7.000 δολάρια. *«Ήταν φίλος μου αν τα ήθελε, αν μου τα ζητούσε, θα του τα έδινα. Με πλήγωσε».*

Δηλώνει. Από τις πρώτες τους ηλεκτρονικές κομπίνες με τα μπλου μπόξες που τους έδιναν την δυνατότητα να επικοινωνούν παράτυπα και χωρίς χρέωση με οποιοδήποτε μέρος του κόσμου τηλεφωνικά.

Παρακολουθούμε από τότε την πορεία αυτού του εμπνευσμένου εφευρέτη. Μαζί με αυτή αυτή διαπιστώνουμε τις αλλαγές, στον κόσμο, στο πρόσωπό του, στο τρόπο που ντυνόταν, μα και τις αλλαγές που αυτός κόμισε σε αυτόν στον κόσμο.

«Νομίζω ότι ο Στηβ ήταν ευθύς εκ πρώτης στιγμής, πολύ πρόθυμος στο να κόβει δρόμο ώστε να πετύχει τους στόχους του» «...κι' είχε μόνον μια ταχύτητα: Πρόσω ολοταχώς» λέει κάποια στιγμή ένας από τους πρώτους εργοδότες του, συνιδρυτής της Atari, ο Nolan Bushnell.

Ο πετυχημένος διαφημιστής Regis Mckenna, που είχε αναλάβει και την προώθηση της apple κατέθεσε: *«έδωσε στον κόσμο να καταλάβει τις δυνατότητες των υπολογιστών, και το τι θα μπορούν να κάνουν οι μέλλουσες γενεές»*, ενώ εξήρε το πόσο καλά δόμησε τη δουλειά και το πλασάρισμα της.

Πολλοί, ομολογούν ότι ακόμα και το 1984 το να εργάζεσαι για την Apple ήταν πιο δύσκολο από το να εργάζεσαι για την IBM.

Ο Bob Belleville, ηλεκτρονικός μηχανικός εργαζόταν στη Zerox. Κολοσσός τότε. Τον κάλεσε ο S.J. να του πεί, ότι ήξερε πως είναι καλό παιδί αλλά μέχρι τότε δεν είχε τίποτα κάνει στη ζωή του. *«Έλα να δουλέψεις μαζί μου»*, του πρότεινε. Η Apple ήταν στα σπάργανα. Ο Bob πήγε και δούλεψε σκληρά για χρόνια. Μετά από καιρό ομολογεί:

«Έχασα την γυναίκα μου, έχασα τα παιδιά μου, η όλη δομή της ζωής μου άλλαξε για πάντα. Ήμουν πάντα σε μια σύγκρουση».

Μα ο ίδιος αυτός άνθρωπος, διαβάζοντας μια αποχαιρετιστήρια επιστολή, κλαίγοντας, αναφέρει ότι τα προϊόντα της apple τα κρατάς και ζεσταίνουν τα χέρια σου.

Ειδωλολατρεία; και αφού έχει πλέξει ο εγκώμιο του πρώην εργοδότη του ομολογεί για αυτόν:

«Χρησιμοποιούσε το χάος ως εργαλείο. Σε αποπλανεί, σε διασύρει και τέλος σε αγνοεί»

Υπάρχουν δεκάδες μαρτυρίες και σιγά σιγά δημιουργείται μια εικόνα για τον εκλιπόντα. Αυτό που αγγίζει την βεβαιότητα είναι πως καθώς προχωρά, καθώς δημιουργεί μια πελώρια φήμη και περιουσία, καθώς βιώνει και την απώλεια της apple, αλλάζει ή έστω φανερώνει αυτό που έκρυβε.

Κι' όσο ψηλότερα ανέβαινε, τόσο απόμακρος γινόταν, τόσο περισσότερο λατρευόταν. Αμερική η χώρα του παράδοξου. Έξω από το σπίτι όπου ο υιοθετημένος S.J. έστησε στο γκαράζ του τον πρώτο υπολογιστή, υπάρχει η τεμπέλα *«Απαγορεύεται η διέλευση, όλες οι φωτογραφίες πρέπει να γίνονται από το πεζοδρόμιο.»*

Έχει γίνει τόπος λατρείας. Μα αυτή η τρέλα που κάνει τον κόσμο να περιμένει από το προηγούμενο βράδυ για να ψωνίσει ένα ακριβό τηλέφωνο, την ημέρα που πρωτολανσάρεται στην αγορά, δεν είναι ένα Αμερικάνικο φαινόμενο. Είναι παγκόσμιο.

Κι όταν μια εταιρεία έχει δεκάδες δισ. δολάρια αποθεματικό, όταν κατασκευάζει στην Κίνα, όταν υπάρχει βιομηχανική κατασκοπία, όταν στην foxconn, τεράστιο προμηθευτή της apple, σημειώνονται αυτοκτονίες και όταν δικηγόροι και μαρκετίρς έχουν σημαντικότερο ρόλο από τους μηχανικούς, το πράγμα πάει αλλού.

Η ιστορία του S.J. είναι κομμάτι της ιστορίας του Δυτικού κόσμου. Έχει αξία να δούμε το ντοκυμαντέρ.